

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-67-4-176-181

УДК 378.016:[373.2:159.946.4]

Юлія РУДЕНКО

*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна
ORCID: 0000-0002-9253-0679
e-mail: rudenkoj@gmail.com*

КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ КУЛЬТУРОМОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто теоретичні засади проблеми формування професійно-методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів. З'ясовано сутність ключових понять «спрямованість», «професійна спрямованість», «професійно-методична спрямованість», «мовленнєво-методична спрямованість підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти», «професійно-методична спрямованість культуromовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти». На основі аналізу нормативних документів з організації освітнього процесу у закладах вищої освіти автором визначено компоненти професійно-методичної спрямованості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: мотиваційний, когнітивний, професійно-орієнтований, рефлексивно-оцінний. Автором описано принципи формування професійно-методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів, які сприяють підвищенню успішності реалізації процесу формування культуromовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: спрямованість, професійна спрямованість, професійно-методична спрямованість, мовленнєво-методична спрямованість підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, компоненти, принципи.

Актуальність дослідження визначається необхідністю оновлення змісту фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, раціонального поєднання в освітньому процесі закладів вищої освіти їхньої теоретично-професійної і практичної (методично-спрямованої) підготовки. Напрями розвитку дошкільної та вищої освіти на державному рівні регламентуються Законами України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про дошкільну освіту» (2017), «Базовий компонент дошкільної освіти» (2012), Концепція розвитку педагогічної освіти (2018). Пріоритетність української мови у сфері освіти, науки, культури визначається Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019). Метою Концепції педагогічної освіти є підготовка педагогічних працівників нової генерації, забезпечення умов для становлення альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів. Проблема методичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти виступила предметом дослідження таких учених: А. Богуш, Г. Григоренко, К. Крутий, І. Княжева, О. Корнеєва, Т. Пономаренко та ін.). Проблема підготовки майбутніх вихователів ЗДО до мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку розкрито в дослідженнях О. Амацьєвої, А. Богуш,

Н. Гавриш, О. Швець, І. Луценко та ін.). Водночас проблема формування професійно-методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти не була предметом спеціального дослідження. Наявні суперечності між: необхідністю забезпечення етнокультурної та культурологічної спрямованості мовної, лінгводидактичної освіти майбутніх вихователів і недостатньою мовленнєвою спрямованістю етнолінгвістичного, етнокультурного, культурологічного складників мовної підготовки майбутніх вихователів ЗДО в закладах вищої освіти; необхідністю формування професійно-методичної спрямованості мовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти та недостатнім теоретичним обґрунтуванням психолого-педагогічного супроводу їхньої мовленнєво-методичної підготовки у закладах вищої освіти; дидактичним розмаїттям форм, методів, засобів, прийомів мовленнєвого розвитку майбутніх вихователів та відсутністю експериментальної методики формування професійно-методичної спрямованості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти зумовили необхідність наукової розвідки з досліджуваної проблеми.

Мета започаткованої наукової розвідки полягає у визначенні сутності поняття «професійно-методична спрямованість формування культууро-

мовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти».

Для досягнення поставленої мети було окреслено такі завдання: 1) визначити сутність поняття «професійно-методична спрямованість формування культуромовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти»; 2) характеризувати структурні компоненти формування професійно-методичної спрямованості культуромовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; 3) обґрунтувати принципи, на яких базується професійно-методична підготовка майбутніх вихователів ЗДО.

Методи дослідження: аналіз методичної, педагогічної, лінгводидактичної літератури з проблем дослідження, який дозволив визначити основні теоретико-методологічні засади започаткованої наукової розвідки; емпіричні – аналіз нормативних документів (Державного стандарту, освітньої-професійної програми зі спеціальності 012 – «Дошкільна освіта», з метою уточнення стану досліджуваної проблеми в теорії і практиці вищої освіти.

Так, у змісті Державного стандарту регламентовано оволодіння майбутніх вихователів низкою спеціальних фахових компетентностей (КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів; КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами). Формування спеціальних фахових компетентностей видається можливим завдяки професійно-методичній спрямованості процесу фахової підготовки майбутніх вихователів ЗДО.

В руслі започаткованого дослідження з'ясуємо сутність поняття спрямованість. Поняття «спрямованість» є різноманітно дослідженим в психології (Б. Басс, Т. Кружева, С. Рубінштейн, Д. Фельдштейн та ін.). Розкриттю різних аспектів професійної спрямованості майбутніх фахівців присвячено праці багатьох педагогів (А. Богуш, Н. Нічкало, Г. Кашканова, В. Сластьонін, О. Туриця, Л. Шевченко, Д. Щербакова, Ю. Якуніна та ін.). Ученими професійна спрямованість визначається як «якісна характеристика особистості, яка утворена сукупністю ціннісних орієнтацій, переконань, схильностей, здібностей особистості, які знаходять вияв в мотивах вибору професії; цілеспрямована взаємодія викладача і студентів, в процесі якої засвоюються знання, уміння і навички певної професії» (Г. Кашканова) [5, с. 16- 17]; «багатогранне утворення, яке є результатом формування системи ціннісних мотивів, які спонукають особистість до отримання професійних знань умінь і навичок

і творчого їх використання на практиці» (Л. Шевченко) [13, с. 207]; «провідна, інтегральна риса особистості, характерною ознакою якої є вибіркоче і мотиваційне ставлення індивіда до вибору професії відповідно ідеалів, світогляду, інтересів» (Д. Щербакова) [14, с. 2]; «організація навчання, яка забезпечує досягнення базових теоретичних знань, практичних умінь, навичок... необхідних фахівцеві для формування професійного мислення, професійної самосвідомості та професійної культури» (О. Туриця) [10, с. 57].

Професійна спрямованість розуміється Т. Кружевою як «інтегральне новоутворення, що характеризується предметом професійної спрямованості, яким виступає бажана професія, видами мотивів професійної діяльності, рівнем спрямованості, виявом чого, є міра вираженості прагнення до оволодіння професією та реалізації в ній, задоволеності чи незадоволеності людини своєю професією» [7]. Професійна спрямованість витлумачується ученою, як передусім така інтегральна якість особистості майбутнього фахівця, що виявляється і реалізується переважно «у вибіркочому й мотивованому ставленні студента до вибору професії, відповідно до світоглядних поглядів, ідеалів, вподобань», тобто виявляється як «соціально-психологічна установка на певний вид діяльності» [7], в результаті чого, на основі позитивної мотивації та самомотивації, на думку Т. Кружевої, стає можливим набуття необхідних професійно-значущих знань, умінь і навичок.

Я. Левченко під професійною спрямованістю майбутніх педагогів розуміє «стрижневий професійно-значущий складник динамічної інтегративної системоутворювальної якості у структурі особистості, що охоплює сукупність професійних потреб, домінуючих мотивів, надання переваги педагогічної професії, професійних інтересів, потягів, ідеалів, настанов, світогляду, знань, пов'язаних з діяльністю педагога, який організовує взаємодію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу, орієнтує його діяльність і поведінку, спонукає до аналізу та оцінки професійно-педагогічної діяльності» [8, с.213].

Як бачимо, учені майже одностайні щодо структури професійної спрямованості майбутніх фахівців. Обов'язковими складовими якої є: *цільовий* блок (індивідуальні особистісні вподобання, особистісні риси, схильності, переконання, нахили, інтереси, мрії, ідеали, світогляд тощо); *мотиваційний* (усвідомлення необхідності певної професії; позитивна настанова на оволодіння професією; усвідомлення себе, своєї ролі в професії; позитивні очікування від майбутньої професії; позитивні емоційні настанови на процес і результат майбутньої професійної діяльності); *професійно-*

технологічний (оволодіння професійно-значущими знаннями, уміннями та навичками, та на цій основі формування професійної (фахової) компетентності з подальшим творчим використанням їх в майбутній професії; формування готовності до майбутньої професійної діяльності).

На основі аналізу наукових визначень поняття «професійна спрямованість», визначаємо її як інтегральну якість майбутніх фахівців, керований процес оволодіння ними професійно-орієнтованими знаннями, уміннями і навичками, формуванні на цій основі інтегральної, загальних, спеціальних фахових компетентностей, нормативний зміст підготовки яких сформульовано і регламентовано програмними результатами навчання. Професійна спрямованість, на нашу думку, містить в своїй структурі такі компоненти: мотиваційний, технологічний, когнітивний, оцінно-контрольний.

Професійно-методична спрямованість майбутніх фахівців передбачає передусім акцентування та методичній складовій професійної підготовки майбутніх фахівців. Передумовою методичної спрямованості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, за О. Корнеєвою, є методична робота. Під методичною роботою у ЗДО учена розуміє «цілеспрямовану роботу вихователя-методиста з вихователями різного рівня професійно-методичної компетентності з метою підвищення їхньої педагогічної майстерності й оцінно-рефлексивної діяльності методичної спрямованості... результатом якої є формування професійної, методичної компетентності» [6]. Керівником методичної роботи ЗДО виступає вихователь-методист, який «зосереджує увагу на концентрації, підтримці зусиль вихователів з реалізації нових знань, нового досвіду» [6]. Для успішності методичної роботи в закладах дошкільної освіти необхідною, на думку А. Богуш, є методична спрямованість фахової підготовки майбутніх вихователів. В аспекті започаткованої наукової розвідки, актуалізовано на мовленнєво-методичній спрямованості професійної підготовки майбутніх вихователів. Поняття «мовленнєво-методична спрямованість професійної підготовки майбутніх вихователів магістрів дошкільної освіти» визначається А. М. Богуш як «умотивована, позитивна настанова майбутніх магістрів на досконале володіння нормативним українським мовленням, досягненням змісту і методики викладання навчальної дисципліни «Методика розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови у закладах дошкільної освіти» студентами бакалаврату, позитивним емоційно-ціннісним до здійснення оцінно-контрольної, освітньо-мовленнєвої діяльності дітей і вихователів у процесі керівної мовленнєво-спрямованої методичної роботи у закладах дош-

кільної освіти, що, з одного боку, забезпечує педагогічну і методичну підтримку вихователям, а з іншого – ефективність мовленнєвого розвитку дітей» [1, с.12]. Мовленнєва методична спрямованість підготовки майбутніх магістрів позиціонується ученою як процес і результат «професійного зростання, їхнього прагнення до мовленнєво-методичної досконалості у професійно-методичній роботі в ЗДО» [1, с.20]. Мовленнєво-методична спрямованість майбутніх вихователів є передумовою успішності їхньої майбутньої професійної діяльності і одночасно виступає «сегментом їхньої професійної діяльності, яка супроводжується мовленням» [1].

Виходячи із наукових трактувань понять «професійна спрямованість», «мовленнєво-методична спрямованість підготовки майбутніх вихователів дошкільної освіти» визначаємо ключове поняття наукової розвідки «*професійно-методична спрямованість культуромовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти*», як: позитивно-умотивовану, емоційну настанову майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти на оволодіння професійно-значущими культурно-зорієнтованими, мовленнєвими, мовними знаннями, вміннями і навичками в процесі опанування нормативних, мовознавчих дисциплін та дисциплін фахової спрямованості із посиленням етнокультурознавчої складової кожної дисципліни на засадах українознавчого підходу; індивідуально-груповий процес професійної, професійно-мовленнєвої (фахової) підготовки, результатом якого є сформованість культуромовної особистості майбутніх вихователів ЗДО.

Дисциплінами, які забезпечували процес формування професійно-методичної спрямованості культуромовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти виступили: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Історія української культури», «Дитяча література», «Основи образотворчого мистецтва з методикою образотворчої діяльності в ЗДО» – перший курс; «Сучасна українська мова з практикумом», «Етнопедagogіка», «Культура мовлення та виразне читання» – другий курс; «Дошкільна лінгводидактика», «Теорія і методика музичного виховання», «Методика ознайомлення дітей з українським народознавством у ЗДО», «Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у ЗДО» – третій курс; «Методика навчання української мови у ЗДО» – четвертий курс; «Методика організації і управління освітнім процесом з розвитком мовлення і навчання дітей рідної мови в ЗДО» – перший курс магістратури; «Методика викладання дошкільної лінгводидактики» – другий курс магістратури.

Компонентами професійно методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти є мотиваційний, когнітивний, професійно-орієнтований, рефлексивно-оцінний. Схарактеризуємо означені компоненти. *Мотиваційний* компонент (наявність у студентів позитивної мотивації, самомотивації, взаємомотивації щодо мовленнєвого розвитку, врахування етнолінгвокультурних потреб студентів; формування мовної, мовленнєвої, культуроснавчої, лінгвокультурознавчої, лінгвокраїнознавчої, професійно-мовленнєвої компетенцій). *Когнітивний* компонент (опанування мовознавчих дисциплін та дисциплін фахової, мовленнєво-методичної, українознавчої спрямованості; опанування етнолінгвістичного, українознавчого матеріалу упродовж усього періоду навчання у закладі вищої освіти; національно-мовне виховання засобами культурно-значеннєвих професійно-зорієнтованих текстів, які рекомендовані програмами навчання і виховання в ЗДО; усвідомлення національно-культурної, мовної специфіки українського народу; мовно-термінологічна підготовка майбутніх вихователів). *Професійно-орієнтований* (обізнаність майбутніх вихователів з традиційними та новітніми (інноваційними) експериментальними методиками, технологіями мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку та обізнаність із методиками власного мовленнєвого саморозвитку, самоосвіти; уміння використовувати набуті фахові компетентності в майбутній професійно-мовленнєвій діяльності). *Рефлексивно-оцінний* (наявність у майбутніх вихователів знань, умінь і навичок необхідних для формування культуromовної особистості дітей дошкільного віку; наявність аналітичних знань, умінь і навичок здійснювати самооцінку, рефлексію задоволеності професійно-методичною спрямованістю їхнього мовленнєвого розвитку, сформованості культуromовних знань, умінь і навичок).

Принципами формування професійно-методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів виступили: лінгводидактичні принципи (взаємозв'язок мислення, мови і мовлення; комунікативна спрямованість навчання; ситуативність моделювання майбутньої професійно-мовленнєвої діяльності в навчальному процесі); принцип науковості і доступності; принцип комунікативної спрямованості навчання; принцип варіативності в розробці програмно-методичного, психолого-педагогічного, психолінгвістичного забезпечення у формуванні культуromовної особистості; принцип комплексності; принцип практичної спрямованості майбутньої професійної діяльності; принцип наступності; принцип послідовності; принцип систематичності; принцип перспективності; принцип співтворчості, співробітництва всіх учасників освітнього процесу – викладачів закладів вищої освіти, майбутніх вихователів, вихователів ЗДО, методистів; принцип індивідуалізації навчання; принцип педагогічної мобільності; системності; принцип стимулювання мовленнєвого розвитку майбутніх вихователів, який передбачав позитивну мотивацію, самомотивацію, саморозвиток, самоосвіту в професійно-мовленнєвій діяльності.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у проведенні пошуково-розвідувального етапу експерименту, визначенні критеріїв, показників та характеристики рівнів сформованості культуromовної особистості майбутніх вихователів, теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов психолого-педагогічного супроводу формування професійно-методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, розробленні відповідного програмно-методичного забезпечення формування професійно-методичної спрямованості культуromовної особистості майбутніх вихователів ЗДО.

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Мовленнєво – методична спрямованість підготовки майбутніх магістрів дошкільної освіти. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського, випуск 3 (128). Одеса, 2019. С. 9-14.
2. Бодров В.А. Психология профессиональной пригодности, М.: ПЕР СЭ.- 2001.- 767 с.
3. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Готовность к деятельности. Минск.- 1979.- С. 132.
4. Жорнова Олена, Жорнова Ольга Методична компетентність викладача ВНЗ. Київ: ТОВ «НВП інтерсервіс», 2013. 336 с.
5. Кашканова Г. Г. Ігрові форми навчання загальнотехнічним дисциплінам як засіб формування професійної спрямованості студентів. Монографія Вінниця : ВНТУ, 2012. – 124 с.
6. Корнеева О. Л. Організація методичної роботи з вихователями дошкільних навчальних закладів. Автореферат канд. педагог. наук. Одеса, 2012. 21 с.
7. Кружева Т.В. Особливості формування компонентів професійної спрямованості у практичних психологів у процесі навчання. Електронний ресурс. Режим доступу http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Psihologia/74177.doc.htm
8. Левченко Я. В. Формування професійної спрямованості майбутнього вчителя. Монографія. Харків: Цифрова друкарня, 2012. 416 с.
9. Сластенин В.А. Формирование личности учителя в процессе профессиональной подготовки. М.: Педагогика.- 1976.- 160 с.

10. Туриця Ольга. Професійна спрямованість навчання як педагогічна умова формування професійної компетентності майбутніх фахівців харчового профілю. Вісник Львівського університету. Серія педагог., 2013. Вип 29. С.48-60.
11. Романовська О. О. Організаційно-педагогічні умови підготовки конкурентоздатного фахівця в інженерно-педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. Х., 2011 – 20 с.
12. Швець О. В. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до використання поетичних творів у процесі художньо-мовленнєвої діяльності. Дис. канд. пед. наук.. Кременець, 2018. 260 с.
13. Шевченко Л. М. Професійна спрямованість: методологічний аспект. Наук. Вісн. – К., 2005. – Вип. 88. – С. 204 – 215.
14. Щербакова Д. К. Розвиток професійної спрямованості студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / Д. К. Щербакова. – // Режим доступу http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Sherbakova.pdf

References

1. Bohush, A. M. (2019). *Movlennyevo-metodychna spryamovanist' pidhotovky maybutnikh mahistriv doshkil'noyi osvity* [Languages and methodical orientation of preparation of future masters of preschool education]. *Naukovy visnyk Pivdenno-ukrayins'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushyns'koho – Scientific Bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D.Ushynsky*, 3 (128), pp. 9-14 [in Ukrainian].
2. Bodrov, V. A. (2001). *Psikhologiya professional'noy prigodnosti* [Psychology of professional suitability]. Moscow: PER SE [in Russian].
3. D'yachenko, M. I. & Kandybovich, L. A. (1979). *Gotovnost' k deyatel'nosti* [Readiness for activity]. Minsk [in Russian].
4. Kashkanova, H. H. (2012). *Ihrovi formy navchannya zahal'notekhnichnym dystsyplinam yak zasib formuvannya profesiynoi spryamovanosti studentiv* [Playing forms of education in general technical disciplines as a means of forming students' professional orientation]. Vinnitsa: VNTU [in Ukrainian].
5. Korneyeva, O. L. (2012). *Orhanizatsiya metodychnoy roboty z vykhovatelyamy doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv* [Organization of methodical work with preschool teachers]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Odesa [in Ukrainian].
6. Kruzheva, T. V. *Osoblyvosti formuvannya komponentiv profesiynoi spryamovanosti u praktychnykh psykholohiv u protsesi navchannya* [Features of formation of components of professional orientation at practical psychologists in the course of training]. Retrieved from http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Psihologia/74177.doc.htm [in Ukrainian].
7. Levchenko, Ya. V. (2012). *Formuvannya profesiynoi spryamovanosti maybutn'oho vchytelya* [Formation of the professional orientation of the future teacher]. Kharkiv: Tsyfrova drukarnya [in Ukrainian].
8. Slastenin, V. A. (1976). *Formirovaniye lichnosti uchytelya v protsesi professional'noy podgotovki* [Teacher personality formation in the process of training]. М.: Pedagogika [in Russian].
9. Turytsya OI. (2013). *Profesiyna spryamovanist' navchannya yak pedahohichna umova formuvannya profesiynoi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv kharchovoho profilu* [Professional orientation of education as a pedagogical condition for the formation of professional competence of future nutritionists]. *Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriya pedahoh – Bulletin of the University of Lviv. Teacher Series*, 29, pp. 48-60 [in Ukrainian].
10. Romanovs'ka, O. O. (2011). *Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy pidhotovky konkurentozdatnoho fakhivtsya v inzhenerno-pedahohichnykh navchal'nykh zakladakh* [Organizational and pedagogical conditions of preparation of competitive specialist in engineering and pedagogical educational institutions]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv, [in Ukrainian].
11. Shcherbakova, D. K. *Rozvytok profesiynoi spryamovanosti studentiv vyshchych navchal'nykh zakladiv* [Development of professional orientation of students of higher educational establishments]. Retrieved from http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Sherbakova.pdf
12. Shevchenko, L. M. (2005). *Profesiyna spryamovanist': metodolohichnyy aspekt* [Professional orientation: methodological aspect]. *Nauk. Visn. – Science. Visn. Kyiv*, 88, pp. 204-215 [in Ukrainian].
13. Shvets', O. V. (2018). *Pidhotovka maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv do vykorystannya poetychnykh tvoriv u protsesi khudozhn'o-movlennyevoy diyal'nosti* [Preparation of future preschool teachers to use poetic works in the process of artistic and speech activity]. *Candidate's thesis*. Kremenets [in Ukrainian].
14. Zhornova, O. & Zhornova, OI. (2013). *Metodychna kompetentnist' vykladacha VNZ* [Methodical competence of university teacher]. Kyiv: NVPInterserviceLLC [in Ukrainian].

Юлия Руденко. Компоненты профессионально-методической направленности культурно-речевой личности будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений.

Целью статьи является аналитический анализ научных исследований проблемы формирования профессионально-методической направленности культурно-речевой личности будущих воспитателей дошкольных учебных учреждений. Задачами публикации являются: определить сущность и структуру ключевого понятия исследования; рассмотреть и охарактеризовать структурные компоненты, принципы организации процесса психолого-педагогического сопровождения формирования профессионально-методической направленности культурно-речевой личности будущих воспитателей дошкольных учебных учреждений. Автором рассматриваются ключевые понятия исследования «направленность», «профессиональная направленность», «профессионально-методическая направленность», «методически-речевая направленность будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений», «профессионально-методическая направленность культурно-речевой личности будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений». На основе анализа нормативных документов организации образовательного процесса в высших учебных заведениях определены компоненты профессионально-методической направленности культурно-речевой личности будущих воспитателей дошкольных учебных учреждений: мотивационный, когнитивный, методический, профессионально-ориентированный, рефлексивно-оценочный. Автором описаны принципы формирования профессионально-методической направленности культурно-речевой личности будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений, которые обеспечивают успешность психолого-педагогического сопровождения профессио-

нально-речевої підготовки майбутніх вихователів на всіх етапах навчання (бакалаврат, магістратура).

Ключевые слова: направленность, профессиональная направленность, профессионально-методическая направленность, методико-речевая направленность подготовки будущих воспитателей дошкольных образовательных учреждений, компоненты, принципы.

Yuliia Rudenko. Components the professional and methodical direction of the cultural and speech personality of future educators of preschool educational institutions

The aim of the article is an analytical analysis of scientific research on the problem of the formation of a professional and methodological orientation of the cultural and speech personality of future educators of preschool educational institutions. Publishing tasks are: to determine the essence and structure of the key concept of research; to consider and characterize the structural components, principles of the organization of the process of psychological and pedagogical support of the formation of the professional and methodological orientation of the cultural and speech personality of future educators of preschool educational institutions. The author considers the key concepts of the study: "orientation", "professional orientation", "professional and methodological orientation", "methodological and speech orientation of future teachers of preschool educational institutions", "professional and methodical orientation of the cultural and speech personality of future educators of preschool educational institutions". Based on the analysis of normative documents of the organization of the educational process in higher educational institutions, the components of the professional and methodological orientation of the cultural and speech personality of future educators of preschool educational institutions have been determined: motivational, cognitive, methodological, professionally oriented, reflective-evaluative. The author describes the principles of the formation of the professional and methodological orientation of the cultural and speech personality of future educators of preschool educational institutions, which ensure the success of the psychological and pedagogical support of professional and vocational training of future educators at all stages of training (bachelor, master).

Keywords: orientation, professional orientation, professional and methodological orientation, methodological and speech orientation of the training of future teachers of preschool educational institutions, components, principles.